

การศึกษาอาเซียน AEC และการศึกษาของประเทศสิงคโปร์

เมื่อพิจารณาถึงความต้องการแรงงานของอาเซียน จะเห็นได้ว่า มีการกำหนดสาขาวิชาชีพหลักที่มีการจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมกัน หรือ **MRA (Mutual Recognition Agreement)** เพื่อรับรองคุณสมบัติวิชาชีพ และช่วยอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายแรงงาน ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ **8** สาขา คือ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกรรม สถาปัตยกรรม บัญชี การสำรวจ และการท่องเที่ยว นั้นหมายความว่า วิชาชีพเหล่านี้จะมีการแข่งขันกันสูง เราจึงต้องพัฒนาให้พร้อมกับการแข่งขัน และในอนาคต เป็นไปได้ที่อาเซียนจะพิจารณาให้เปิดเสรีในสาขาวิชาชีพอื่นด้วย

ในการพัฒนาบุคลากรวิชาชีพทั้ง **8** สาขา นอกจากต้องให้ความสำคัญกับวิชาพื้นฐาน ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีให้ได้เป็นอย่างดีแล้ว ก็จำเป็นต้องพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษควบคู่ไปด้วย เนื่องจากกฎบัตรอาเซียนข้อ **34** บัญญัติเอาไว้ว่า “ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษ” (**The working language of ASEAN shall be English**) ประเทศที่จะแข่งขันในเวทีอาเซียนได้ จึงต้องมีความชำนาญในภาษาอังกฤษด้วย

หากเราพิจารณาดัชนีการพัฒนามนุษย์โดยดูข้อมูลจาก **Human Development Report 2011** ของ **UNDP** พิจารณาเฉพาะดัชนีการศึกษา (**Education Index**) ที่คำนวณจากอัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ และสัดส่วนของเด็กวัยเรียนที่ ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา ซึ่งมีการแบ่งกลุ่มและจัดอันดับจากทั้งหมด **187** ประเทศ แต่จะเปรียบเทียบเฉพาะสมาชิกอาเซียนทั้ง **10** ประเทศ ปรากฏว่า

กลุ่มประเทศที่มีการพัฒนามนุษย์ระดับสูงมาก : สิงคโปร์ (อันดับที่ 26) บรูไน (อันดับที่ 33)

กลุ่มประเทศที่มีการพัฒนามนุษย์ระดับสูง : มาเลเซีย (อันดับที่ 61)

กลุ่มประเทศที่มีการพัฒนามนุษย์ระดับปานกลาง : ไทย (อันดับที่ 103) ฟิลิปปินส์ (อันดับที่ 112) อินโดนีเซีย (อันดับที่ 124) เวียดนาม (อันดับที่ 128) สปป.ลาว (อันดับที่ 138) กัมพูชา (อันดับที่ 139)

กลุ่มประเทศที่มีการพัฒนามนุษย์ในระดับต่ำ : พม่า (อันดับที่ 149)

จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าประเทศอาเซียนทั้ง **10** ประเทศ มีความแตกต่างทางการศึกษาค่อนข้างมาก จึงเป็นเรื่องยากที่จะแข่งขันกันได้อย่างเป็นธรรม อีกทั้งยังมีปัญหาเรื่องการยอมรับในคุณภาพการศึกษาของประเทศ ที่มีอันดับการพัฒนามนุษย์ที่ต่ำกว่า คำถามคือ เราจะทำอย่างไรให้ทุกประเทศในอาเซียนมีการพัฒนามนุษย์ที่เท่าเทียมกัน

ที่น่าสนใจคือประเทศที่เป็นผู้นำด้านการศึกษาอย่างสิงคโปร์ มีนโยบายอะไรที่ทำให้บุคลากรของประเทศมีคุณภาพ เมื่อศึกษาดูจะพบว่า สิงคโปร์ใช้นโยบาย “สอนให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้น” (**Teach Less, Learn More**) เป็นกรอบวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาเพื่อเตรียมประเทศเข้าสู่ ศตวรรษที่ **21** และใช้แนวคิดเรื่องชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ช่วยเติมกรอบความคิดในการเปลี่ยนแปลงสิงคโปร์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

หลายคนอาจสงสัยว่า การสอนให้น้อยลง และเรียนรู้ให้มากขึ้น นั้นหมายความว่าอะไร ตามความคิดของ สิงคโปร์ ไม่ได้หมายความว่าสอนให้น้อยลงจริงๆ แต่จะใช้วิธีการสอนที่ หลากหลายและลึกซึ้ง อย่างเช่น วิธีแบบ ปฏิสัมพันธ์ การลงมือปฏิบัติ การเรียนรู้แบบประสม การเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับการทำงานของสมอง การเรียนรู้จาก ปัญหา และการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา ผ่านการทำงานเป็นทีม หรือที่ เรียกว่าชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่สำคัญ ประเทศที่มีการพัฒนาในอันดับต้นๆ อย่างสิงคโปร์ และมาเลเซีย ต่างก็ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการ ทำให้ บุคลากรของประเทศเหล่านี้ได้เปรียบในการแข่งขันเป็นอย่างมาก ประเทศไทยจึงควรเน้นการเรียนการสอนโดยใช้ ภาษาอังกฤษให้มากขึ้น และเน้นที่การฟังและการพูดเพื่อสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานและลูกค้าชาติอาเซียนในอนาคตได้ แต่อย่างไรก็ตาม ไม่ควรลดระดับความสำคัญของเนื้อหาสาระในวิชาอื่นๆ ลง

สรุปแล้ว ถ้าเราพัฒนาบุคลากรของประเทศไม่ทัน เราจะแข่งขันกับประเทศที่มีศักยภาพสูงอย่างสิงคโปร์ และมาเลเซียได้ยาก นอกจากนี้ การแข่งขันกับแรงงานชาวฟิลิปปินส์ที่สามารถติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษได้เป็น อย่างดี ก็ค่อนข้างยากเช่นกัน สถาบันการศึกษาต่างๆ จึงต้องเร่งส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพให้ได้มาตรฐาน อาเซียน รวมทั้งปรับปรุงรูปแบบวิธีการเรียนการสอน ตลอดจนเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้แรงงานไทยก้าวสู่ตลาดแรงงานฝีมือระดับนานาชาติได้ และหากเป็นไปได้ ประเทศ สมาชิกอาจจะกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการภายในประเทศด้วย เพื่อก้าวข้ามกำแพงทางภาษาของคนรุ่น ใหม่ และนำไปสู่อัตลักษณ์อาเซียนอย่างแท้จริง

ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และ <http://www.thai-aec.com>

เรียบเรียงโดย :นางนิชานันท์ อัครนวิสิฐ ส่วนฯ 1 สำนักมาตรฐานและพัฒนากิจการจับเก็บภาษี 2